

LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ POPIERIŲ KOMISIJA

N U T A R I M A S
DĖL PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ SUDARYMO, KEITIMO IR PATVIRTINIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2007 m. birželio 28 d. Nr. 1K-24
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo (Žin., 2003, Nr. [75-3472](#)) 17 straipsnio bei Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [55-1765](#); 2003, Nr. [75-3473](#)) 23 straipsnio nuostatomis, Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija n u t a r i a :

1. Patvirtinti Pensijų fondo taisyklių sudarymo, keitimo ir patvirtinimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos 2003 m. liepos 30 d. nutarimą Nr. 9 „Dėl Pensijų fondo taisyklių tvirtinimo Vertybinių popierių komisijoje tvarkos“ (Žin., 2003, Nr. [77-3573](#)).

LIETUVOS RESPUBLIKOS VERTYBINIŲ
POPIERIŲ KOMISIJOS PIRMININKĖ

VILJA NAUSĖDAITĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių
komisijos 2007 m. birželio 28 d.
nutarimu Nr. 1K-24

PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ SUDARYMO, KEITIMO IR PATVIRTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pensijų fondo taisyklių tvirtinimo Vertybinių popierių komisijoje tvarkos aprašas (toliau – aprašas) nustato papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondų ir valdymo įmonės valdomų valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondų taisyklių, jų pakeitimų tvirtinimo bei panaikinimo Vertybinių popierių komisijoje (toliau – Komisija) tvarką ir sąlygas, taip pat reikalavimus pensijų fondų taisyklėms.

2. Šis aprašas parengtas vadovaujantis Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 23 straipsnio ir Pensijų kaupimo įstatymo 17 straipsnio nuostatomis.

3. Pagrindinės aprašo sąvokos vartojamos Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme ir Pensijų kaupimo įstatyme nustatyta prasme.

II. PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ TURINYS

4. Pensijų kaupimo veikla valdymo įmonės valdomuose pensijų fonduose grindžiama pensijų fondo taisyklėmis. Pensijų fondo taisyklės yra neatskiriama pensijų kaupimo sutarties dalis.

5. Valdymo įmonė pensijų kaupimo dalyvių įmokas į pensijų fondą gali pradėti rinkti tik po to, kai pensijų fondo taisyklės patvirtina Komisija.

6. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo veiklą valdymo įmonė gali pradėti tik Komisijai patvirtinus konservatyvaus investavimo pensijų fondo taisykles.

7. Pensijų fondo taisyklės tvirtina valdymo įmonės valdyba savo sprendimu.

8. Pensijų fondo taisyklės turi atitikti šiuos reikalavimus:

8.1. pensijų fondo taisyklių nuostatos negali prieštarauti Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo, Pensijų kaupimo įstatymo ir Komisijos nustatytiems reikalavimams;

8.2. pensijų fondo taisyklės turi būti išdėstytos suprantamai ir nedviprasmiškai, jose negali būti teisės aktuose nenumatytų žodžių sutrumpinimų, turi būti pateikti visų jose vartojamų specialių sąvokų ir terminų apibrėžimai;

8.3. pensijų fondo taisyklių sąlygos turi būti išsamiai išdėstytos;

8.4. pensijų fondo taisyklių tekstas turi būti spausdintas;

8.5. pensijų fondo taisyklių pirmame lape, virš jų teksto, turi būti nurodyti valdymo įmonės valdybos sprendimai, kuriais pensijų fondo taisyklės buvo patvirtintos ar pakeistos, tų sprendimų priėmimo datos, taip pat pensijų fondo taisyklių ir jų pakeitimų įsigaliojimo datos.

9. Pensijų fondo taisyklėse turi būti nurodyta:

9.1. pensijų fondo pavadinimas (iš jo turi būti aišku, ar tai papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas, ar valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas);

9.2. įstojimo į pensijų fondą, išstojimo iš jo ar kitokios dalyvavimo pensijų fonde baigties, sustabdymo ir atnaujinimo sąlygos ir tvarka;

9.3. pensijų fondo dalyvių teisės ir pareigos;

9.4. valdymo įmonės teisės ir pareigos (įskaitant įsipareigojimą pensijų fondo dalyviams prieš 3 mėnesius iki jų senatvės pensijos amžiaus sukakties tinkamai pranešti apie galimybę gauti pensijų išmoką arba nukelti išmokos mokėjimo pradžią);

9.5. pensijų išmokų mokėjimo būdai ir jų pasirinkimo galimybės, pensijų išmokų mokėjimo tvarka, amžius, suteikiantis teisę įgyti papildomą pensiją;

9.6. pensijų fondo grynujų aktyvų apskaičiavimo, apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo

taisyklės ir skelbimo tvarka;

9.7. pensijų įmokų ir į kitą pensijų fondą ar pensijų kaupimo bendrovę pervedamų pensijų fondo dalyviui priklausančių piniginių lėšų konvertavimo į apskaitos vienetus tvarka, taip pat apskaitos vienetų konvertavimo į pinigus ir pinigų išmokėjimo asmenims, turintiems teisę juos gauti, taisyklės;

9.8. pensijų fondo investavimo strategija, taip pat nurodyti, ar yra pasirinktas pensijų fondo lyginamasis indeksas;

9.9. pensijų sąskaitų atidarymo, tvarkymo ir uždarymo bei apskaitos vienetų tose sąskaitose apskaitos tvarka;

9.10. atlyginimo valdymo įmonei ir depozitoriumui apskaičiavimo metodika, dydis ir mokėjimo tvarka; kitų išlaidų, dengiamų iš pensijų turto, baigtinis sąrašas ir apskaičiavimo metodika;

9.11. valdymo įmonės pensijų fondo valdymo veiklos ir pensijų sąskaitų ataskaitų pateikimo pensijų fondo dalyviams Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo numatytais atvejais tvarka, taip pat kitų pensijų fondo pranešimų pateikimo pensijų fondo dalyviams formos ir tvarka;

9.12. pensijų kaupimo sutarčių sudarymo, keitimo ir nutraukimo sąlygos ir tvarka;

9.13. perėjimo į kitą tos pačios ar kitos valdymo įmonės valdomą pensijų fondą tvarka ir laikotarpis, per kurį valdymo įmonė turi pervesti dalyviui priklausančias lėšas;

9.14. depozitoriumo pavadinimas, buveinė, teisės ir pareigos;

9.15. depozitoriumo keitimo sąlygos ir tvarka;

9.16. pensijų fondo taisyklių keitimo tvarka;

9.17. pensijų fondo panaikinimo sąlygos ir tvarka, panaikinto pensijų fondo turto padalijimo tvarka;

9.18. pensijų fondo valdymo ir įsipareigojimų pagal pensijų kaupimo sutartis perdavimo kitai valdymo įmonei atvejai ir tvarka;

9.19. pensijų fondo dalyviams garantuojamo pajamingumo dydis, jo apskaičiavimo tvarka, periodai, už kuriuos jis skaičiuojamas, jeigu valdymo įmonė prisiima įsipareigojimus garantuoti pensijų fondo dalyviams tam tikrą pajamingumą;

9.20. nuostata, kad visi to paties pensijų fondo dalyviai dalyvauja pensijų kaupime tapačiomis sąlygomis.

10. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo taisyklėse, atskleidžiant šio aprašo 9.4 punkte nustatytą informaciją, taip pat turi būti nurodytos šios valdymo įmonės pareigos:

10.1. sudarant pensijų kaupimo sutartį, pensijų kaupime norintį dalyvauti asmenį pasirašytinai supažindinti su visų valdymo įmonės valdomų valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu;

10.2. sudarant pensijų kaupimo sutartį, pensijų kaupime norintį dalyvauti asmenį, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus yra likę mažiau kaip 7 metai, informuoti apie galimybę kaupti pensiją konservatyvaus investavimo pensijų fonde. Sutartis dėl pensijų kaupimo kitame – ne konservatyvaus investavimo – pensijų fonde gali būti sudaroma tik tuo atveju, jei asmuo raštu patvirtina, kad yra supažindintas su visų valdymo įmonės valdomų valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondų investavimo rizikos palyginimu ir atsisako sudaryti pensijų kaupimo sutartį dėl pensijų kaupimo konservatyvaus investavimo pensijų fonde;

10.3. pensijų fondo dalyvį, kuriam iki senatvės pensijos amžiaus yra likę mažiau kaip 7 metai, informuoti apie galimybę kaupti pensiją konservatyvaus investavimo pensijų fonde ir kartu pateikti išsamią informaciją apie galimą riziką, kuri gali kilti dalyvaujant kitos rūšies – ne konservatyvaus investavimo – pensijų fonde, taip pat pensijų fondo, kurio dalyvis yra šio papunkčio pirmame sakinyje nurodytas asmuo, ir konservatyvaus investavimo pensijų fondo investavimo rizikos palyginimą bei informaciją, kur galima gauti konservatyvaus investavimo pensijų fondo taisykles arba su jomis susipažinti.

11. Pensijų fondo taisyklėse gali būti ir kitų aprašo 9 ir 10 punktuose nenumatytų nuostatų, jei jos neprieštarauja Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo, Pensijų kaupimo įstatymo

nuostatomis ir Vertybinių popierių komisijos nustatytiems reikalavimams.

III. PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ IR PENSIJŲ KAUPIMO SUTARTIES KEITIMAS

12. Pensijų fondo taisyklės keičia valdymo įmonės valdyba pensijų fondo taisyklėse nustatyta tvarka.

13. Pensijų fondo taisyklių nuostatos gali būti pakeistos pensijų kaupimo sutarčių, sudarytų pagal pensijų fondo taisyklės, šalių susitarimu, taip pat kitais pensijų fondo taisyklėse ar įstatymuose nustatytais atvejais.

14. Jeigu keičiamos pensijų fondo taisyklės, kartu (be atskiro susitarimo) keičiamos ir pensijų kaupimo sutartys, sudarytos pagal šias pensijų fondo taisyklės. Pensijų fondo taisyklių pakeitimai taikomi visiems jo dalyviams ir pensijų įmokų mokėtojams.

15. Valdymo įmonė privalo Komisijai pateikti pakeistos pensijų kaupimo sutarties projektą.

16. Valdymo įmonė apie atitinkamo pensijų fondo taisyklių pakeitimus privalo raštu informuoti kiekvieną valdomo pensijų fondo dalyvį ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki pakeitimų įsigaliojimo.

17. Pensijų fondo taisyklių pakeitimai įsigalioja praėjus 30 dienų nuo jų patvirtinimo Vertybinių popierių komisijoje.

IV. PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ IR JŲ PAKEITIMŲ TVIRTINIMO KOMISIJOJE PROCEDŪRA

18. Valdymo įmonė, norėdama, kad Komisija patvirtintų pensijų fondo taisyklės ar jų pakeitimus, turi pateikti:

18.1. prašymą patvirtinti pensijų fondo taisyklės ar jų pakeitimus su dokumentų, pridedamų prie šio prašymo, sąrašu;

18.2. valdymo įmonės valdybos sprendimą dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo ar pakeitimo ir pensijų fondo taisyklių įsigaliojimo datos nustatymo arba notaro patvirtintą jo nuorašą;

18.3. pensijų fondo taisyklių projektą, kai kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo (2 egzempliorius);

18.4. pensijų fondo taisyklės ir jų pakeitimų projektą, kai kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių pakeitimo (2 egzempliorius);

18.5. pensijų kaupimo sutarties projektą, jeigu kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo ar pakeistos pensijų kaupimo sutarties projektą, jeigu kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių pakeitimo;

18.6. valdymo įmonės sutartį su depozitoriumu ar jos projektą, jeigu kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo;

18.7. dokumentą, patvirtinantį, kad sumokėta valstybės rinkliava (jeigu kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo ar jų pakeitimo).

19. Kartu su prašymu patvirtinti valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo taisyklės valdymo įmonė privalo Komisijai pateikti informaciją apie pasirinktą pensijų fondo lyginamąjį indeksą.

20. Pensijų fondo taisyklės Komisijoje gali būti tvirtinamos tik tada, kai bendrovė turi licenciją verstis pensijų kaupimo veikla.

21. Jeigu informacija, šiame apraše nurodyta pateikti Komisijai, yra įmonės komercinė paslaptis ar dėl kitų priežasčių laikoma konfidenciali, ji Komisijai pateikiama atskirai, užklijuotame voke su užrašu „Konfidenciali informacija“. Siunčiant paštu, šis užklijuotas vokus turi būti įdedamas į antrą siuntimui skirtą voką.

Kartu su konfidencialiais dokumentais tame pačiame voke pateikiamas asmenų, turinčių teisę žinoti konfidencialią informaciją ir teikti su ja susijusius paaiškinimus, sąrašas. Sąraše nurodomas kiekvieno asmens vardas, pavardė, pareigos, telefono numeris. Tais atvejais, kai konfidencialią informaciją žinoti ir teikti paaiškinimus turi teisę juridinis asmuo, sąraše nurodomas

juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, administracijos vadovo vardas, pavardė, telefono numeris ir asmenų, kuriems patikėta ši informacija, vardai, pavardės, pareigos, telefonų numeriai.

22. Komisija sprendimą dėl pensijų fondo taisyklių ar jų pakeitimų patvirtinimo turi priimti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo šio aprašo 18 punkte nurodytų dokumentų gavimo. Per šį laikotarpį Komisija gali pareikalauti papildomų duomenų ar dokumentų, reikalingų sprendimui priimti. Šiuo atveju 30 dienų terminas skaičiuojamas nuo papildomų duomenų ar dokumentų pateikimo datos.

23. Motyvuotą sprendimą atsisakyti patvirtinti pensijų fondo taisykles ar jų pakeitimus arba pareikalauti papildomų dokumentų ar informacijos, taip pat sprendimą patvirtinti pensijų fondo taisykles ar jų pakeitimus Komisija turi raštu pranešti valdymo įmonei.

24. Komisija, patvirtindama pensijų fondo taisykles, suteikia joms numerį. Duomenys apie pensijų fondo taisyklių patvirtinimą, jų pakeitimus ir panaikinimą, nurodomi Komisijos tvarkomame Valdymo įmonių ir investicinių kintamojo kapitalo bendrovių veiklos licencijų sąraše. Duomenis apie pensijų fondo taisyklių ir jų pakeitimų patvirtinimą bei pensijų fondo taisyklių panaikinimo duomenis Komisija taip pat skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ bei Komisijos internetiniame tinklalapyje.

25. Jeigu Komisija priima sprendimą patvirtinti pensijų fondo taisykles arba jų pakeitimus, kartu su atitinkamu sprendimu valdymo įmonei grąžinamas vienas pensijų fondo taisyklių arba jų pakeitimų egzempliorius su spaudu „PATVIRTINTA“. Šiame spaude taip pat nurodomas patvirtintoms pensijų fondo taisyklėms suteiktas numeris, Komisijos sprendimo patvirtinti pensijų fondo taisykles arba jų pakeitimus numeris ir priėmimo data. Antras dokumentų egzempliorius saugomas Komisijoje.

26. Komisija turi teisę atsisakyti patvirtinti pensijų fondo taisykles ar jų pakeitimus, jeigu:

26.1. Komisijai pateikti ne visi šiame apraše nustatyti duomenys ir dokumentai;

26.2. pensijų fondo taisyklių nuostatos ar jų pakeitimai prieštarauja Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo, Pensijų kaupimo įstatymo nuostatoms arba Vertybinių popierių komisijos nustatytiems reikalavimams;

26.3. Komisija yra apribojusi valdymo įmonės licencijos užsiimti pensijų kaupimo veikla galiojimą;

26.4. pensijų fondo taisyklių ar jų pakeitimų nuostatos blogina pensijų fondo dalyvių padėtį, palyginti su ta, kurią nustato Papildomo savanoriško pensijų kaupimo, Pensijų kaupimo įstatymas ir kiti teisės aktai, arba patvirtinus pensijų fondo taisyklių pakeitimus būtų pažeisti pensijų fondo dalyvių teisėti interesai;

26.5. naujos pensijų fondo taisyklės arba jų pakeitimai gali kelti grėsmę valdymo įmonės mokumui arba turėti esminės neigiamos įtakos jos finansinei padėčiai;

26.6. yra kitų šio aprašo arba kitų teisės aktų pažeidimų, dėl kurių pensijų fondo taisyklės ar jų pakeitimai negali būti tvirtinami.

27. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo taisyklių atveju, be šio aprašo 26 punkte nurodytų pagrindų, Komisija taip pat turi teisę atsisakyti patvirtinti pensijų fondo taisykles, jeigu:

27.1. valdymo įmonės neatitinka kapitalo reikalavimų;

27.2. valdymo įmonė neturi buveinės Lietuvos Respublikoje;

27.3. svarstant prašymą dėl pensijų fondo taisyklių tvirtinimo, dar nėra patvirtintos konservatyvaus investavimo pensijų fondo, nurodyto Pensijų kaupimo įstatymo 12 straipsnyje, taisyklės.

28. Komisijos sprendimas patvirtinti pensijų fondo taisykles kartu reiškia ir Komisijos leidimą valdymo įmonei sudaryti sutartį su depozitoriumu.

V. PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ PANAIKINIMAS

29. Valdymo įmonė, norinti panaikinti pensijų fondo taisykles, Komisijai turi pateikti:

29.1. prašymą panaikinti patvirtintas pensijų fondo taisykles su dokumentų, pridedamų prie šio prašymo, sąrašu;

29.2. pensijų fondo taisykles;

29.3. valdymo įmonės valdybos sprendimą dėl atitinkamo pensijų fondo panaikinimo ar notaro patvirtintą jo nuorašą;

29.4. dokumentus, patvirtinančius Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 34 straipsnio 2 dalyje nurodytas sąlygas.

30. Komisija turi teisę atsisakyti panaikinti pensijų fondo taisykles, jeigu:

30.1. valdymo įmonė neatitinka Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 34 straipsnyje nurodytų sąlygų;

30.2. valdymo įmonė nepateikia visų dokumentų, įrodančių, kad atsiskaityta su dalyviais arba kad dalyviai perėjo į kitus pensijų fondus.

VI. KOMISIJOS SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

31. Komisijos sprendimai atsisakyti tvirtinti pensijų fondo taisykles ar jų pakeitimus suinteresuotų asmenų gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
